

ҮЙЛДВЭР, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЯАМ

ЦАГ ҮЕИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Дугаар 2012/08

Улаанбаатар хот

2012 он

ГАРЧИГ

Агуулга	Хуудасны дугаар
Аж үйлдвэрийн салбар	2
Мал аж ахуйн салбар	7
Газар тариалангийн салбар	9
Үнэ	10
Хөдөө аж ахуйн цаг уурын мэдээ	11

Үндэсний статистикийн хорооны албан ёсны мэдээг ашиглав.

АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАР

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2012 оны эхний 8 сард 1380.6 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 100.2 тэрбум төг буюу 7.8 хувиар өслөө.

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл оны үнээр 2012 оны эхний 8 сард 3585.9 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 462.6 тэрбум төг буюу 14.8 хувиар өссөн.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн 2012 оны эхний 8 сард оны үнээр 3786.7 тэрбум төг болж, 2448.7 тэрбум төг буюу 64.7 хувийг гадаад зах зээлд борлуулжээ

Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүн, салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2011 ^{VIII}	2012 ^{VIII}	2011 ^{I-VIII}	2012 ^{I-VIII}	$\frac{2012^{I-VIII}}{2011^{I-VIII}}$ (%)
Аж үйлдвэрлийн нийт бүтээгдэхүүн, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр	195544.2	198634.8	1280338.1	1380559.3	107.8
Боловсруулах аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	61634.4	70805.0	387953.7	421525.5	108.7
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	25826.7	36395.9	190623.5	218104.4	114.4
Тамхи үйлдвэрлэл	2664.1	2409.0	14532.2	13740.5	94.6
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	8931.1	8678.8	73364.2	52693.4	71.8
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	5657.1	247.3	9493.0	3382.6	35.6
Арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	42.9	1613.6	1410.9	4728.5	335.1
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	276.9	266.6	1446.3	1647.2	113.9

Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	385.9	422.7	1761.2	2905.2	165.0
Тавилга үйлдвэрлэл, бусад	63.7	138.3	641.7	2350.3	366.2

**Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн, салбараар,
оны үнээр, сая төг**

<i>Аж үйлдвэрийн салбар</i>	<i>2011^{VIII}</i>	<i>2012^{VIII}</i>	<i>2011^{I-VIII}</i>	<i>2012^{I-VIII}</i>	<i>Үүнээс: гадаадад</i>
Аж үйлдвэр, бүгд	609163.8	558751.8	3413240.1	3786729.9	2448708.7
Боловсруулах аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	181614.2	171484.9	807157.6	1215206.6	431929.5
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	60618.6	62809.4	399621.1	485829.4	3333.1
Тамхи үйлдвэрлэл	3993.1	3919.2	28560.7	28203.1	-
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	21791.2	26018.8	122853.3	111141.2	73214.6
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	656.6	672.0	6249.4	5640.7	-
Арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	120.6	2079.4	1569.5	3762.3	2533.2
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	1077.7	1395.7	5501.4	8026.3	-
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	1094.2	1632.0	7275.4	10436.9	-
Тавилга үйлдвэрлэл, боловс/ үйлдвэрийн бусад	131.4	173.2	953.1	1338.1	3.2

Зарим нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт

Бүтээгдэхүүн	хэм. нэгж	2011 ^{VIII}	2012 ^{VIII}	2011 ^{I-VIII}	2012 ^{I-VIII}	$\frac{2012^{I-VIII}}{2011^{I-VIII}} \%$
Хивс	мян.м2	74.3	100.3	528.7	565.5	107.0
Сүлжмэл эдлэл	мян.ш	68.2	110.3	464.5	521.6	112.3
Самнасан ноолуур	тн	81.4	28.2	769.3	256.4	33.3
Эсгий	мян.м	22.9	16.0	132.0	145.0	109.8
Тэмээний ноосон хөнжил	мян.м	0.3	-	12.4	2.6	21.0
Эсгий гутал	мян.хос	2.5	2.9	22.4	18.5	82.7
Нэхий дээл	ш	1671	57	9988	3108	31.1
Савхин гутал, ботинк	мян.хос	0.8	1.0	4.2	7.7	183.7
Барилгын модон хаалга, цонх	м2	518.7	477.8	4667.7	4207.9	90.1
Барилгын шалны банз	м3	-	39.1	148.0	937.8	633.6
Зүсмэл материал	м3	3794.2	1683.1	7275.3	7613.1	104.6
Дэвтэр	мян.ш	1952.4	2314.9	6081.2	8199.7	134.8
Ариун цэврийн цаас	мян.ш	471.3	513.3	1845.6	3242.8	175.7
Бичгийн цаас	тн	10.3	12.0	129.6	102.2	78.9
Сонин	сая.х.д.х	3.3	3.7	25.6	37.2	145.2
Ном	сая.х.д.х	3.5	9.5	28.1	39.3	139.7
Шахмал түлш	тн	1643.5	-	2424.4	4129.5	170.3
Гоо сайхны тос	мян.ш	66.5	58.9	392.5	479.4	122.1
Вакуум цонх, хаалга	м2	1584.9	2226.5	6035.9	6344.2	105.1
Цемент	мян.тн	76.6	38.6	275.3	268.6	97.6
Бетон зуурмаг	м3	11409.9	13790.0	34044.5	42463.1	124.7

Хүнсний салбарын зарим нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл

Бүтээгдэхүүн	хэм. нэгж	2011 ^{VIII}	2012 ^{VIII}	2011 ^{I-VIII}	2012 ^{I-VIII}	<u>2012^{I-VIII}</u>
						<u>%</u> 2011 ^{I-VIII}
Үхрийн мах	тн	1.5	15.7	193.1	474.8	245.9
Хонины мах	тн	-	1.0	233.9	416.0	177.9
Адууны мах	тн	-	-	57.3	16.8	29.3
Ямааны мах	тн	-	-	59.7	300.0	502.5
Гахайн мах	тн	1.6	1.8	13.1	13.8	105.3
Өлөн гэдэс	мян.гогцоо	217.6	117.3	734.0	662.5	90.3
Хиамны зүйл	тн	197.2	226.0	1347.8	1416.8	105.1
Шингэн сүү	мян.л	1722.2	1519.6	14004.5	16164.1	115.4
Тараг	мян.л	860.6	477.9	6139.9	5309.2	86.5
Цөцгий, цөцгийн тос	тн	65.4	146.9	575.2	1092.2	189.9
Аарц, бяслаг	тн	8.8	28.2	40.8	206.5	506.1
Дээд гурил	тн	1749.6	11787.8	15476.3	16493.0	106.6
Нэгдүгээр гурил	тн	4517.3	9999.2	41985.8	39968.5	95.2
Хоёрдугаар гурил	тн	789.5	1351.6	7250.0	10005.4	138.0
Нарийн боов	тн	1138.4	1078.0	8168.1	8724.7	106.8
Бялуу	тн	50.6	89.8	351.9	563.1	160.0
Чихэр	тн	6.1	8.2	55.0	64.7	117.6
Талх	тн	1973.0	2063.7	14204.6	16124.1	113.5
Гоймон	тн	174.1	1357.2	1358.6	1818.2	133.8
Спирт	мян.л	208.2	101.5	2250.5	2294.1	101.9
Архи	мян.л	1932.8	2532.6	17059.9	18109.9	106.2
Дарс	мян.л	4.0	3.5	82.8	50.9	61.5
Шар айраг	мян.л	4801.0	6378.0	36052.4	44980.6	124.8
Цэвэр ус	мян.л	3613.2	3402.4	20569.8	23543.0	114.5
Амтат ус, ундаа	мян.л	10371.5	7041.5	50658.9	52765.2	104.2
Жүүс	мян.л	5041.4	5504.2	34241.3	42809.8	125.0

Экспортын гол нэрийн бараа

Бараа	хэм.нэгж	2011 ^{I-VIII}	2012 ^{I-VIII}	$\frac{2012^{I-VIII}}{2011^{I-VIII}} \%$
Үхрийн хөлдүү мах	т	2967.3	-	-
Адууны мах	т	171.8	250.1	145.6
Малын дайвар бүтээгдэхүүн	т	264.3	820.0	310.3
Шеврет	сая дм ²	237.6	113.8	47.9
Шевро	сая дм ²	109.8	37.2	33.9
Адууны шир	мян.ш	133.4	80.4	60.3
Хонины самнаагүй ноос	т	5828.3	2345.7	40.2
Бохир ноолуур	т	2435.1	3418.0	140.4
Самнасан ноолуур	т	325.5	297.2	91.3
Свитер, пуловер, джемпер, жилет болон сүлжмэл гадуур цамц	мян.ш	84.5	89.0	105.3

Импортын гол нэрийн бараа

Бараа	хэм.нэгж	2011 ^{I-VIII}	2012 ^{I-VIII}	$\frac{2012^{I-VIII}}{2011^{I-VIII}} \%$
Өндөг	мян.ш	42019.0	55986.5	133.2
Төмс	т	5650.0	3113.6	55.1
Сонгино, сармис	т	10126.9	5490.7	54.2
Алим, лийр	т	5098.9	1749.3	34.3
Ногоон цай	т	1666.3	1191.2	71.5
Цагаан будаа	т	6589.8	25793.0	391.4
Шар будаа	т	825.2	894.8	108.4
Улаанбуудай	мян.т	-	4.1	-
Гурил	мян.т	44.6	43.0	96.5
Ургамлын тос	т	3151.2	4649.0	147.5

Элсэн чихэр	т	25113.8	28055.0	111.7
Хатуу чихэр	т	3589.4	3638.1	101.4
Согтууруулах биш ундаа	мян.л	13232.8	14165.6	107.0
Согтууруулах ундаа	мян.л	15050.1	20273.1	134.7
Үүнээс: Шар айраг	мян.л	13763.9	19097.4	138.7
Янжуур	сая.ш	1207.7	1436.0	118.9
Азотын бордоо	т	22849.3	50643.0	221.6

1. МАЛ АЖ АХУЙН САЛБАР

Улсын хэмжээгээр 2012 оны 9 дүгээр сарын 1-ний байдлаар 332.2 мян.т өвс хадлан, 4.6 мян.т гар тэжээл бэлтгэсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс өвс хадлан 100.3 мян.т буюу 23.2 хувь, гар тэжээл 4.7 мян.т буюу 50.7 хувиар буурсан байна.

Бэлтгэсэн өвс хадлан

(2012.09.01-ний байдлаар)

т.

Аймаг, нийслэл	2010.IX.1	2011.IX.1	2012.IX.1	<u>2012.IX.1</u> % 2011.IX.1
Баян-Өлгий	40419.7	47374.0	45161.0	95.3
Говь-Алтай	2114.9	574.8	1321.0	229.8
Завхан	8779.0	17195.5	12217.9	71.1
Увс	14701.0	15392.2	21175.0	137.6
Ховд	13285.0	50900.9	29644.0	58.2
Архангай	47024.5	42479.0	20870.0	49.1
Баянхонгор	1652.8	531.0	-	-
Булган	11090.0	14985.0	10578.5	70.6
Орхон	3417.0	2585.0	318.8	12.3

Өвөрхангай	12061.8	5947.0	1405.0	23.6
Хөвсгөл	77560.6	114012.1	95008.4	83.3
Говьсүмбэр	82.5	66.8	309.2	462.9
Дархан-Уул	13802.2	13428.0	15142.0	112.8
Дорноговь	66.3	24.5	-	-
Өмнөговь	260.8	80.0	3.3	4.1
Сэлэнгэ	61810.0	17128.0	10958.5	64.0
Төв	14693.0	25582.6	1409.0	5.5
Дорнод	22435.5	15900.0	23752.0	149.4
Сүхбаатар	1531.0	3531.5	3069.2	86.9
Хэнтий	60887.0	42440.0	38159.0	89.9
УБ хот	2580.5	2265.5	1660.8	73.3
Нийт дүн	410255.1	432423.4	332162.6	76.8

Бэлтгэсэн гар тэжээл

(2012.09.01-ний байдлаар)

т.

Аймаг, нийслэл	2010.IX.1	2011.IX.1	2012.IX.1	<u>2012.IX.1</u> % 2011.IX.1
Баян-Өлгий	1785.0	2393.0	2130.0	89.0
Говь-Алтай	36.5	36.4	36.5	100.3
Завхан	200.3	467.9	326.7	69.8
Увс	233.8	626.0	266.2	42.5
Ховд	676.7	777.2	625.2	80.4
Архангай	875.5	526.9	359.5	68.2
Баянхонгор	236.3	34.0	-	-
Булган		85.6	204.0	238.3
Орхон	-	6.3	1.5	23.0
Өвөрхангай	1791.9	1997.3	253.0	12.7
Хөвсгөл	140.1	138.6	78.9	56.9
Говьсүмбэр	4.8	1.3	-	-

Дорноговь	5.6	1.5	-	-
Дундговь	2405.9	1250.0	-	-
Өмнөговь	14.7	5.7	3.5	61.4
Сэлэнгэ	-	200.0	-	-
Төв	125.7	331.1	53.5	-
Дорнод	55.6	21.4	1.1	5.0
Сүхбаатар	272.0	251.0	183.0	72.9
Хэнтий	42.3	30.8	36.8	119.5
УБ хот	147.2	67.2	3.0	4.5
Нийт дүн	9049.9	9249.2	4562.3	49.3

2. ГАЗАР ТАРИАЛАНГИЙН САЛБАР

Улсын хэмжээнд 2011 оны 9 дүгээр сарын 01-ний байдлаар 17.6 мян.т төмс, 15.4 мян.т хүнсний ногоо хураасан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс төмс 687.0 т буюу 4.1 хувиар өсч, хүнсний ногоо 4.1 мян.т буюу 20.9 хувь, өвс хадлан 100.3 мян.т буюу 23.2 хувь, гар тэжээл 4.7 мян.т буюу 50.7 хувиар буурсан байна.

Хураан авсан төмс, хүнсний ногоо (жил бүрийн 9 сарын 01-ний байдлаар)

МЯН.Т

Нэр төрөл	2010.IX.1	2011. IX.1	2012. IX.1	2012. IX.1/2011.IX.1 (%)
Төмс	14.5	16.9	17.6	104.1
Хүнсний ногоо	9.2	19.4	15.4	79.1

Нийт хураасан төмсний 8.8 мян.т буюу 50.1 хувийг Сэлэнгэ аймаг, 2.5 мян.т буюу 14.1 хувийг Дархан-Уул аймаг, 1.7 мян.т буюу 9.8 хувийг Ховд аймаг, 1.3 мян.т буюу 7.3 хувийг Төв аймаг, үлдсэн 3.3 мян.т буюу 18.7 хувийг нийслэл, бусад аймагт хураасан байна.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт хураасан төмс Дархан-Уул, Сэлэнгэ, Улаанбаатар хот, Баян-Өлгий, Завхан аймагт 407.2-1954.1 т буюу 1.2-9.8 дахин, Архангай, Говь-Алтай, Дорнод, Дорноговь, Өмнөговь аймагт 4.0- 89.9 т буюу 11.0 хувиас 3.6 дахин өсч харин бусад аймагт 8.6-1993.0 т буюу 4.0-68.0 хувиар буурсан байна.

Нийт хураасан хүнсний ногооны 9.7 мян.т буюу 63.2 хувийг Сэлэнгэ аймагт, 1.5 мян.т буюу 9.6 хувийг Улаанбаатар хотод, 1.4 мян.т буюу 9.5 хувийг Ховд аймагт, үлдсэн 2.8 мян.т буюу 17.7 хувийг бусад аймагт хураасан байна.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт хураасан хүнсний ногоо Улаанбаатар хот, Дархан-Уул, Завхан, Баян-Өлгий, Өвөрхангай аймагт 90.2- 1185.1 т буюу 1.3-9.8 дахин, Булган, Архангай, Говь-Алтай, Өмнөговь аймагт 2.9-42.7 т буюу 7.4-99.4 хувиар өсч, харин бусад аймагт 2.8-4203.4 т буюу 2.6-93.8 хувиар буурсан байна.

ҮНЭ

МАЛ АЖ АХУЙН ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН ЗАРИМ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн судалгаагаар 2012 оны 8 дугаар сард үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Ховд, Завхан, Дундговь, Сүхбаатар аймагт хамгийн бага буюу 20.0-24.0 мян.төг, Булган, Дархан-Уул, Архангай, Орхон, Төв аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 32.0-40.0 мян.төг, адууны ширнийх Дорноговь, Хөвсгөл, Дархан- Уул аймагт хамгийн бага буюу 20.0-24.0 мян. төг, Баян-Өлгий, Орхон, Сүхбаатар, Архангай, Хэнтий, Төв аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 30.0-35.5 мян.төг, ямааны 1 кг цагаан ноолуурын үнэ Дорнод, Завхан, Төв, Сүхбаатар, Баян-Өлгий аймагт хамгийн бага буюу 30.0-42.0 мян.төг, Говь-Алтай, Дундговь, Хөвсгөл, Баянхонгор, Орхон аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 45.5-47.0 мян.төг байна.

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Дундговь, Хөвсгөл, Булган, Орхон, Өвөрхангай, Дархан-Уул, Төв аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 1.0-11.5 мян.төг

буюу 4.4-46.0 хувиар өсч, Завхан, Сүхбаатар, Баянхонгор, Сэлэнгэ аймагт 1.0-8.0 мян.төг буюу 4.3-21.1 хувиар буурч, Говь-Алтай, Архангай, Дорнод аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Адууны 1 ширхэг ширний дундаж үнэ Хэнтий, Говьсүмбэр, Архангай, Баян-Өлгий, Сүхбаатар, Орхон аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 1.0-5.0 мян.төг буюу 3.1-20.0 хувиар өсч, Баянхонгор, Хөвсгөл, Сэлэнгэ аймагт 3.0-10.5 мян.төг буюу 10.7-27.6 хувиар буурч, Булган, Өвөрхангай, Дархан-Уул, Дорноговь, Дундговь, Дорнод аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын дундаж үнэ Увс, Архангай, Хөвсгөл, Баян-Өлгий, Завхан аймагт өмнөх сарынхаас 1.0-4.5 мян. төг буюу 2.2-10.1 хувиар буурч, Баянхонгор, Орхон, Говьсүмбэр, Сүхбаатар, Дархан-Уул аймагт 1.0-5.0 мян.төг буюу 2.2-12.5 хувиар өсч, Дорноговь, Дундговь, Төв, Дорнод, Өвөрхангай аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарын түвшинд байв.

ХАА-Н ЦАГ УУРЫН МЭДЭЭ **

2012 ОНЫ ТАРИМАЛ УРГАМАЛ ХУРААХ ҮЕИЙН ЦАГ АГААРЫН НӨХЦӨЛ

Энэ жил газар тариалангийн гол бүс нутгаар цаг агаарын хувьд боломжийн ургац авах нөхцөл бүрдсэн ба 8 дугаар сарын 20-ны байдлаар буудай сүүн болон аарцан бололтын үе шатандаа, ургалтын байдал сайн, Дорнодын Халхголд дунд байв. Төмс ихэнх газарт иш навчны гулжийлтийн үе шатандаа, ургалтын байдал сайн, харин Архангайн Төвшрүүлэх, Сэлэнгийн Баруунхараа, Дархан-Уулд ургалтын байдал дунд байлаа.

Үр тариа, төмс-хүнсний ногоо хураах үеэр буюу 9 дүгээр сард агаарын температур олон жилийн дунджийн орчим, Халх голын сав нутгаар дунджаас сэрүүн, орох хур тунадасны хувьд олон жилийн дунджийн орчим ба Увс, Хөвсгөл, Булганы нутгаар дунджаас ахиу орохоор байна. Хур тунадасны хувьд зарим үед мөндөр, усархаг аадар орж үр тариа мөр дээрээ ургах, болц удаашрах нөхцөл бүрдэж болзошгүй тул хураах, тээвэрлэх, хадгалах ажилд одооноос онцгой анхаарна уу.

*** Эх сурвалж: Цаг уур, орчны шинжилгээний газар, Ус, цаг уурын хүрээлэн*